

Gyermekjogi Egyezmény gyereknyelven

Készült az Egyezmény 30. évfordulójára

- 1. cikk - A gyermek meghatározása:** Mindenki, aki 18 éven aluli, gyermeknek számít. Az itt felsorolt jogok minden gyermeket megilletnek.
- 2. cikk - A megkülönböztetés tilalma:** Ezek a jogok mindenkit ugyanúgy megilletnek, mindegy, hogy ki vagy, hol élsz, milyen nyelven beszélsz, mi a vallásod, fiú vagy lány vagy, fogyatékossgal élsz vagy sem, szegény vagy gazdag vagy; mindegy, hogy mit csinál vagy hisz a családdod. Tilos a megkülönböztetés!
- 3. cikk - A gyermek legjobb (legfőbb) érdeke:** Minden téged érintő helyzetben a felnőtteknek olyan döntést kell hozniuk, ami NEKED a legjobb. Amikor a felnőttek döntéseket hoznak, figyelembe kell venniük azt, hogy a döntéseik hogyan hatnak a gyerekekre. Az államnak garantálnia kell a gyermekek biztonságát és azt, hogy a biztonságukat szolgáló intézmények és szolgáltatások jó minőségűek legyenek.
- 4. cikk - Az Egyezmény végrehajtása:** Az államnak minden tőle telhetőt meg kell tennie, hogy ebben az Egyezményben foglalt összes jog minden gyermeket megillessen Magyarországon.
- 5. cikk - Szülői iránymutatás és a gyermek kibontakozó képességei:** Az államnak lehetővé kell tennie, hogy a család és a közösségek tanítsák meg neked, milyen jogaid vannak, és hogyan élhetsz velük.
- 6. cikk - Az élethez, az életben maradáshoz, és a fejlődéshez való jog:** Jogod van ahhoz, hogy teljes életet élj, és fejleszd a képességeidet.
- 7. cikk - Anyakönyvezés, név, állampolgárság és jog a szülők ismeretéhez és gondoskodásához:** Jogod van ahhoz, hogy nevet és állampolgárságot kapj. Az államnak anyakönyvbe kell vennie minden gyermeket. Jogod van ahhoz, hogy ismerd a szüleidet, és hogy ők gondoskodjanak rólad.
- 8. cikk - A személyazonosság megőrzése:** Az államnak tiszteletben kell tartania a nevedet, állampolgárságodat és a családi kapcsolataidat. Ezek olyan jogok, amiket senki nem vehet el tőled. Ha mégis ilyen történik, segítséget kell kapnod a személyazonosságod (pl. a neved) leggyorsabb visszakapásához.
- 9. cikk - A szülőktől való elválasztás:** Nem szakíthatnak el a szüleidtől. Csak akkor lehet kiemelni egy gyereket a családjából, ha az az ő érdekében történik (pl. bántják, vagy nem törődnek vele). Jogod van kapcsolatot tartani mindkét szülőddel, akkor is, ha nem élnek együtt.
- 10. cikk - Be- vagy kiutazás az országokba családegyesítés céljából:** Ha valamelyik szülődtől távol, egy másik országban élsz, jogod van ahhoz, hogy szabadon meglátogassátok egymást. Az államoknak hagynia kell, hogy ha akarjátok, összeköltözzetek, és együtt éljete.

11. cikk - Gyermek törvényellenes külföldre utaztatása és ott tartása: Az államnak meg kell akadályoznia a gyerekek Magyarországról való jogtalan elvitelét. Jogtalan elvitel például az, ha elrabolnak, ha ismerős, vagy akár az egyik szülőd visz el külföldre úgy, hogy a másik szülőd nem tud erről.

12. cikk - A gyermek véleményének tiszteletben tartása: Minden téged érintő ügyben jogod van elmondani a véleményedet. A felnőtteknek meg kell hallgatniuk téged, és meg kell fontolniuk, amit mondtál.

13. cikk - Jog a véleménynyilvánítás szabadságára: Minden gyereket megillet a szólásszabadság. Jogod van nyilvánosság előtt elmondani a véleményedet és ötleteidet, valamint megismerni mások ötleteit és véleményét.

14. cikk - A gyermek joga a gondolat-, lelkiismeret és vallásszabadsághoz: Jogod van ahhoz, hogy azt gondold, amit akarsz, és hogy csatlakozz egy valláshoz addig, amíg az nem sérti mások jogait. Szüleidnek segítenie kell abban, hogy megtanuld, mi a különbség jó és rossz között.

15. cikk - A gyermek szabad egyesülési és békés gyülekezési joga: Jogod van ahhoz, hogy más gyerekekkel találkozz, barátkozz. Jogod van arra is, hogy együtt klubot vagy szervezetet alapítsatok, vagy akár csatlakozzatok egyhez, addig, amíg ez nem árt másoknak.

16. cikk - A gyermek magánélethez való joga: Jogod van a magánélethez. Senki nem terjeszthet rólad és a családotról hazugságot, és senki nem nézhet bele a levelezésedbe vagy mehet be a lakásotokba engedély nélkül.

17. cikk - A gyermek joga a megfelelő tájékoztatáshoz: Az egészséged és jóléted előmozdítása érdekében jogod van ahhoz, hogy a rádióból, a televízióból, újságból, könyvekből, az internetről vagy máshonnan információt szerezz. A felnőtteknek segíteniük kell abban, hogy olyan információt kapj, mely nem árt neked.

18. cikk - A szülők közös felelőssége a gyermekek legjobb érdekében: Elsősorban a szüleid vagy gondviselőid dolga, hogy gondoskodjanak rólad és felneveljenek. Nevelésedkor azt kell tenniük, ami neked a legjobb. Az államnak mindent meg kell tennie, hogy segítse a szülőket és gondviselőket, különösen, ha dolgoznak. Nevelésed és gondozásod szüleid közös felelőssége.

19. cikk - Védelem az erőszak minden formájától: Az államnak biztosítania kell a védelmed és azt, hogy senkinek nem szabad megütnie, vagy más módon bántania téged. A felnőtteknek óvnia kell a gyerekeket mindenféle erőszaktól, bántalmazástól vagy elhanyagolástól. A gyerekeket senki, még saját szüleid sem üthetik meg, vagy bánthatják.

20. cikk - A családjuktól megfosztott gyermekek: Ha nincsenek szüleid, vagy ha nem vagy biztonságban szüleidnél, különleges védelemhez és segítséghez van jogod.

21. cikk - Örökbefogadás: Örökbefogadáskor a felnőtteknek a gyerekek érdekeit kell nézni és azt, hogy nekik mi a legjobb.

22. cikk - Menekült gyermekek: A más országokból Magyarországra menekültként érkező gyermekek (akik hazája nem volt elég biztonságos) ugyanolyan fontosak, őket is ugyanolyan védelem, és jogok illetik meg, mint a magyar gyerekeket.

23. cikk - A fogyatékkal élő gyermekek jogai: Ha fogyatékkal élsz, jogod van a különleges gondoskodáshoz és segítséghez, azért, hogy teljes életet élhess.

24. cikk - A gyermek joga az egészséghez és az egészségügyi szolgáltatásokhoz: Jogod van az egészséges élethez. Ez azt jelenti, hogy pl. orvosi ellátást és gyógyszereket kell kapnod, ha beteg vagy. A szüleidnek igyekezniük kell úgy táplálni és gondozni téged, hogy ne legyél beteg. A gazdagabb országokban élőknek segíteniük kell a szegényebb országban élőket, hogy ez megvalósulhasson.

25. cikk - A gyermek joga az elhelyezés időszakos felülvizsgálatához: Ha nem a saját családban nevelkedsz, hanem például gyereketthonban vagy nevelőszülőknél, akkor rendszeresen ellenőrizni kell, hogy jól vagy és jó helyen vagy.

26. cikk - A gyermek joga a szociális biztonsághoz: Ha szegényebb családban élsz, az államnak támogatnia és segítenie kell a családot.

27. cikk - A gyermek joga a megfelelő életszínvonalhoz: Jogod van ahhoz, hogy mindent megkapj, ami a jóllétedhez és fejlődésedhez szükséges. Ez azt jelenti, hogy a felnőtteknek gondoskodniuk kell arról, hogy legyen pl. ételed, ruháid és lakhelyed. Ha szüleid ezeket nem engedhetik meg maguknak, az államnak kell segítenie.

28. cikk - A gyermek joga az oktatáshoz: Jogod van a tanuláshoz! Az államnak ingyenes és kötelező alapfokú iskolákat kell fenntartania. A tanárok az iskolákban csak úgy fegyelmezhetnek, hogy nem sértik meg az ebben az Egyezményben felsorolt jogaidat, sem a méltóságod.

29. cikk - Az oktatás céljai: Az oktatásnak olyannak kell lennie, hogy fejlessze a személyiségedet, a tehetséged és a képességeidet. Meg kell tanítaniuk téged a saját jogaidra, és mások jogainak és kultúrájának tiszteletére. Fel kell készíteniük minden gyermeket arra, hogy békés életet éljenek és vigyázzanak a környezetükre.

30. cikk - A kisebbségi és őslakos gyermekek: Ha egy kisebbségi csoporthoz tartozol, jogod van a saját kultúrád, nyelved és vallásod gyakorlásához.

31. cikk - A gyermek joga a szabadidőhöz, a játékhöz és a kultúrához: Jogod van játszani, pihenni, kulturális vagy művészeti tevékenységekben való részvételhez!

32. cikk - Gyermekmunka tilalma: Az államnak védenie kell téged minden munkától, amely a tanulmányaidat, az egészséged vagy a fejlődésed veszélyezteti. Ha diákmunkát végzel, nem használhatnak ki téged, és tisztességes fizetést kell kapnod.

33. cikk - A gyerekek és a kábítószerrel való visszaélés: Védelem illet meg téged mindenféle tiltott kábítószer fogyasztásától, terjesztésétől, és a drogkereskedelemtől.

34. cikk - A gyermekek szexuális kizsákmányolása: Védelem illet meg a szexuális kizsákmányolástól és bántalmazástól, beleértve a prostitúciót és a pornográfiát. Ez azt jelenti, hogy senkinek nincs joga olyasmit tenni a testeddel, amit te nem akarsz (például megérinteni a testedet). Felnőttek nem kényszeríthetnek gyerekeket arra, hogy pénzért szexeljenek, és nem készíthetnek képet vagy filmet arról, hogy gyerekek szexuálisan érintkeznek.

35. cikk - Az elrablástól, eladástól és emberkereskedelemtől való védelem: Az államnak védenie kell attól, hogy elraboljanak, eladjanak vagy más országba vigyenek és ott kizsákmányoljanak.

36. cikk - Védelem a kizsákmányolás más formáival szemben: Jogod van a védelemhez. Semmilyen módon nem szabad téged kihasználni, vagy kizsákmányolni, mert ez veszélyezteti a jóllétedet és az egészséges fejlődésedet.

37. cikk - Kínzás, megalázó bánásmód és szabadságtól való megfosztás: Még ha valami rosszat teszel is, és törvényt szegsz, akkor sincs senkinek nincs joga ahhoz, hogy úgy büntessen, hogy azzal fájdalmat okozzon vagy megalázzon. Nem zárhatnak börtönbe, kivéve, ha nincs más megoldás és akkor is, csak a legrövidebb időre. Ilyenkor jogod van a különleges bánásmódra és arra, hogy a családod rendszeresen látogathasson.

38. cikk - A fegyveres konfliktusban érintett gyermekek védelme: Jogod van a védelemhez és ahhoz, hogy háború idején megvédjenek. 15 éves korod alatt nem vehetsz részt a háborúban, nem sorozhatnak be katonának vagy küldhetnek harcolni.

39. cikk - A gyermekkorú áldozatok rehabilitációja: Ha bántalmaztak, elhanyagoltak vagy rosszul bántak veled, jogod van a különleges gondoskodáshoz és védelemhez és ahhoz, hogy visszakapd az egészséged.

40. cikk - A fiatalkorúakat megillető igazságszolgáltatás alkalmazása: Jogod van a védelemhez és az igazságos bánásmódhoz, ha bűncselekmény elkövetésével vádolnak. A rendőröknek, jogászoknak, bíróknak tisztelettel kell bánniuk veled, és meg kell arról győződniük, hogy mindent értesz, ami veled történik. Ha törvényt szegtél, akkor is számos megoldásnak kell lennie arra, hogy a társadalom jó tagjává válj.

41. cikk - A hatályos emberi jogi rendelkezések tiszteletben tartása: Ha egy országban a szabályok még jobban védenek téged, mint ez az Egyezmény, akkor azokat kell figyelembe venni.

42. cikk - Az Egyezmény széles körű megismertetése: Minden felnőttnek és gyereknek tudomást kell szereznie erről az Egyezményről. Neked és a felnőtteknek is joguk van ahhoz, hogy a gyermekjogokról a lehető legtöbb ismeretet szerezzenek.

43 - 54. cikk - Az Egyezmény működése: Ezek a cikkek írják le, hogy mit kell tennie az államnak, az ENSZ-nek (beleértve az UNICEF-et) és más szervezeteknek, hogy a gyerekek minden joga érvényesüljön.